

Masarykův domov mládeže a Školní jídelna Brno, příspěvková organizace
Brno, Cihlářská 604/21, PSČ 602 00

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Č.j.:	Spisový / skartační znak	8/2023	A.8/A10
Vypracoval:	PhDr. Eva Svobodová, MBA, LL.M., ředitelka, Mgr. Jiří Ján, ŠMP		
Schválil:	PhDr. Eva Svobodová, MBA, LL.M., ředitelka		
Směrnice nabývá účinnosti dne:	1. 9. 2023		

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

**MASARYKOVA DOMOVA MLÁDEŽE A ŠKOLNÍ JÍDELNY
BRNO, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE**

DM GORKÉHO 33/35

NEBOJ SE! PROMLUVIT

1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa domova mládeže	Masarykův domov mládeže a Školní jídelna Brno, příspěvková organizace Brno, Cihlářská 604/21, PSČ 602 00
Zřizovatel	Jihomoravský kraj
Ředitelka	PhDr. Eva Svobodová, MBA, LL.M.
Telefon	549 247 995
E-mail	info@masarykudm.cz

Školní metodik prevence	Mgr. Jiří Ján
Telefon	542 214 107
E-mail	Jirin.2@seznam.cz
Konzultační hodiny	úterý 19:00 – 21:00

2 ÚVOD

Nárůst rizikového chování včetně zneužívání návykových látek se týká i populace žáků studentů středních a vyšších odborných škol. Žáci a studenti středních a vyšších odborných škol patří k nejohroženější skupině.

Je tedy důležité zahájit primární prevenci co nejdříve a poskytnout žákům a studentům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

Z tohoto důvodu i náš domov mládeže připravuje a realizuje komplexní program primární prevence rizikového chování včetně primární prevence užívání návykových látek, do kterého je zahrnuto co nejvíce spolupracujících subjektů.

Minimální preventivní program vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č. j. 20 006/2007-51.

3 VSTUPNÍ INFORMACE

Charakteristika regionu a domova mládeže

Budova našeho domova mládeže se nachází v ulici Gorkého 33/35 v centru Brna blízko hlavní dopravní tepny města ulice Úvoz. Ubytovací kapacita zařízení je 171 míst, z toho 106 chlapců a 65 dívek ve věkovém rozmezí (15-25 roků).

Žáci a studenti jsou rozděleni do šesti výchovných skupin:

1. skupina: Jolana Matochová	24 dívek
2. skupina: Mgr. Lenka Drápalová	29 dívek
3. skupina: Petr Trnka	30 chlapců
4. skupina: Mgr. Josef Zajíček	30 chlapců
5. skupina: Mgr. Jarmila Janečková	30 chlapců a dívek
6. skupina: Mgr. Jiří Ján	28 chlapců

Složení žáků a studentů podle škol k 1. 9. 2023:

Bezpečnostně právní akademie Brno	1
Církevní střední zdravotnická škola	1
Cyrilometodějské gymnázium a SOŠ pedagogická Brno	2
Gymnázium Brno, Slovanské náměstí	1
Gymnázium Brno, tř. Kpt. Jaroše	4
Gymnázium Brno, Vídeňská	1
Integrovaná střední škola automobilní Brno	1
Konzervatoř Brno	48
OA a VOŠ Brno	1

Sportovní gymnázium Ludvíka Daňka, Brno, Botanická 70	1
SOŠ Morava	1
SPŠ a VOŠ Brno, Sokolská	28
SPŠ Brno, Purkyňova	3
SPŠ stavební, Brno	9
SŠ KNIH, o.p.s.	1
SŠ umění a designu a VOŠ Brno, Francouzská	10
SŠ umění a designu a VOŠ Brno, Husova	11
SŠTE Brno, Olomoucká	3
Střední škola grafická, Brno, Kudelova	5
Střední škola grafická, Brno, Šmahova	4
SZŠ Brno, Jaselská	17
SZŠ a VOŠ Brno, Merhautova	1
Taneční konzervatoř Brno	15
Travis – SŠ veřejnoprávní Brno	2

4 VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ INFORMAČNÍ ZDROJE DOMOVA MLÁDEŽE

Součástí strategie domova mládeže je podpora průběžné a vzájemné komunikace mezi žáky, studenty, pedagogy, vedením domova mládeže a zákonnými zástupci.

Vnitřní zdroje domova mládeže:

- + *webové stránky domova mládeže* – www.masarykuvdm.cz, zde je možné najít všechny důležité informace, včetně MPP
- + *nástěnky* – potřebné informace jsou zveřejňovány na nástěnce u vrátnice, popř. na jednotlivých patrech u kanceláře vychovatelů
- + *domovní rada* – podněty vycházejí i z požadavků samotných žáků a studentů vznesených na domovní radě, která se koná 1x za měsíc.
- + *schůzky výchovných skupin* – konají se minimálně 1x za měsíc nebo dle potřeby
- + *knihovna*

Vnější zdroje domova mládeže:

Součástí vnější sítě domova mládeže je také spolupráce s dalšími subjekty, nejdůležitější kontakty a odkazy – viz. čl. 9 a 10 tohoto MMP.

- + Krajský úřad JMK, Žerotínovo nám. 3/5, Brno
- + Orgán sociálně právní ochrany dětí (OSPOD)
- + Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti Sládkova
- + Anabell – pro nemocné bulimií a anorexií
- + Městská policie Brno
- + Občanské sdružení a nadace Podané ruce

5 BEZPEČNÝ DOMOV MLÁDEŽE

5. 1 Vnitřní řád

Vnitřní řád není přílohou MPP. Tvoří samostatný dokument domova mládeže a je platný od 1. 9. 2022. Naleznete jej na vrátnici DM a na webových stránkách domova mládeže: www.masarykuvdm.cz. Vnitřní řád je podrobně zpracovaný, vyjmenovává práva a povinnosti žáků a studentů, práva o povinnosti zákonných zástupců, práva a povinnosti pedagogických pracovníků a výchovná opatření.

5. 2 Krizový plán domova mládeže

Krizový plán domova mládeže je podrobně zpracován a je přílohou MPP.

5. 3 Riziková místa domova mládeže

Riziková místa v domově mládeže jsou pokoje, chodby, společné prostory u televize, koupelny, WC, klubovna, cvičebny a dvůr. Během obědů a večeří má na starosti jídelnu vychovatel vykonávající dohled. Ostatní prostory vychovatelé pravidelně kontrolují. Při kontrolách WC a koupelen vychovatelé dbají na to, aby se zde žáci a studenti nezdržovali delší dobu, než je nutné. Asistent pedagoga vykonávající noční a ranní službu prochází pravidelně každou hodinu celý domov. Riziková místa byla vytipována na základě zkušeností jednotlivých vychovatelů během dohledů. Při vzniku problémové situace ji řeší pedagog přítomný na dohledu. Jedná se hlavně o úrazy či konflikty mezi žáky a studenty. Pokud situaci pedagog vyhodnotí jako závažnou, uvědomí ihned ředitelku domova mládeže nebo zástupkyni ředitelky, popř. vedoucí vychovatelku.

6 MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

6. 1 Vytyčení rizikového chování

Primární prevence rizikového chování u žáků a studentů v působnosti našeho domova mládeže je zaměřena na:

- a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků a studentů:
- záškoláctví
 - šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus
 - kriminalita, delikvence
 - užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky (OPL) a onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek
 - závislost na politickém a náboženském extremismu
 - netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- domácího násilí
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

6. 2 Cílové skupiny

- 1) Hlavní cílovou skupinu tvoří žáci a studenti prvního až čtvrtého ročníku středních škol, případně pátého a šestého ročníku konzervatoře, prvního až třetího ročníku vyšších odborných škol s přihlédnutím ke studentům s poruchami učení, pozornosti, zdravotním postižením nebo žijících v nepodnětném a problematickém rodinném prostředí.
- 2) Tým pedagogických pracovníků, kteří se dále vzdělávají a sledují nové trendy ve výskytu a vývoji sociálně patologických jevů.
- 3) Rodiče ubytovaných žáků/studentů, u nichž se v minulosti nebo aktuálně vyskytly problémy s konzumací návykových látek, záškoláctvím, agresivním chováním např. v podobě šikanování spolubydlících nebo jiné formy verbální či fyzické agrese

6. 3 Cíle prevence v domově mládeže

Dlouhodobý cíl

Dlouhodobým cílem primární prevence v DM je ve spolupráci s rodiči a vychovateli formovat osobnost žáka/studenta tak, aby upřednostňoval podnětné a zdravý styl života propagující aktivity na úkor členství v nevhodně působících vrstevnických skupinách se zvýšenou pravděpodobností výskytu rizikového chování. Ideálem našeho působení z hlediska dlouhodobých cílů je výchova osobnosti orientující se v problematice sociálně patologických jevů, vybavené schopností klást si správné otázky a orientovat se v dané problematice. Pedagogické úsilí s ohledem na dlouhodobou perspektivu vývoje mladého člověka směřuje k výchově k samostatnému zvládnutí sociálních dovedností a účelnému rozvržení volného času. Atmosféra stabilního působení jednotlivých vychovatelů v žácích/studentech posiluje kompetence ke vzájemné komunikaci, nekonfliktnímu řešení krizových situací a odolnost vůči školnímu neúspěchu. Je rovněž nezbytným předpokladem pro vytvoření vztahů založených na vzájemné úctě a toleranci. V neposlední řadě je důležitým cílem získat pro koordinovanou spolupráci při uskutečňování MPP ostatní vychovatele, rodiče i nepedagogické pracovníky, vychovatele potom motivovat k průběžnému vzdělávání v oblasti prevence, zachycení a řešení sociálně patologických jevů.

Střednědobý cíl

- 1) Zajistit pravidelnou práci s výchovnou skupinou ve formě skupinových schůzek a každodenních individuálních pohovorů s žáky/studenty
- 2) Za pomoci zástupce výchovné skupiny z řad žáků/studentů sledovat dynamiku dění ve výchovné skupině, převládající nebo marginální názory na problematiku sociálně patologických jevů

- 3) Při neformálních setkáních vychovatelů si vyměňovat poznatky o dynamice dění v jejich výchovných skupinách a názorových proudech týkajících se sociálně patologických jevů
- 4) Koordinovat vzdělávání vychovatelů v oblasti prevence sociálně patologických jevů podle jejich individuálního zájmu a složení výchovné skupiny např. zvládnutí konfliktů pomocí asertivního přístupu, mentální anorexie a bulimie atd.

Krátkodobý cíl

- 1) Neustálým každodenním působením a výchovou příkladem snižovat počet aktuálně kouřících žáků/studentů, do pole působnosti zahrnout i jiné návykové látky
- 2) Řešit rychle a bezodkladně aktuální situace vyplývající z rizikového chování
- 3) Zapojit žáky/studenty do momentálně probíhajících akcí domova mládeže v oblasti zájmové činnosti
- 4) Zařazovat přednášky s diskusí nebo interaktivní semináře s tematikou sociálně patologických jevů pružně reagující na společenský vývoj na tomto poli

6. 4 Řízení a realizace preventivních aktivit

Ředitelka domova mládeže

Vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování zejména:

- zabezpečením poskytování poradenských služeb v domově mládeže se zaměřením na primární prevenci rizikového chování
- koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu
- řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování v domově mládeže
- jmenováním školním metodikem prevence pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, případně mu umožní studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování. Pokud není možné, aby funkci školního metodika prevence měl pedagog s odbornými předpoklady, pověří kteréhokoliv pedagoga domova mládeže, který se bude aspoň v tomto oboru vzdělávat pomocí kurzů
- podporou týmové spolupráce školního metodika prevence, vychovatelů a asistentů pedagoga při přípravě, realizaci a vyhodnocování Minimálního preventivního programu

Školní metodik prevence

Metodické a koordinační činnosti

- Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu domova mládeže.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit domova mládeže zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů.
- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků domova mládeže v oblasti prevence rizikového chování (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s výchovnými skupinami apod.).

- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků domova mládeže v oblasti prevence rizikového chování.
- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků (studentů)/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.
- Koordinace spolupráce domova mládeže s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích a studentech v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům domova mládeže.
- Prezentace výsledků preventivní práce domova mládeže, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků domova mládeže pro oblast prevence rizikového chování (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).

Poradenské činnosti

- Vyhledávání a orientační šetření žáků/studentů s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům/studentům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s daným vychovatelem).
- Spolupráce s vychovateli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků/studentů a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování v domově mládeže.

Konzultační hodiny metodika prevence pro žáky/studenty i rodiče:

úterý 19:00 – 21:00

7 PRIMÁRNÍ PREVENCE V RÁMCI AKCÍ (AKTIVIT) DOMOVA MLÁDEŽE

- ✓ září: „*Jak správně a efektivně studovat*“ s Mgr. Kremserovou, lektorkou PDF MU
- ✓ říjen: „*Finanční gramotnost*“ interaktivní seminář
- ✓ listopad: „*Šikana a její projevy*“ s vychovatelem a ŠMP Mgr. Jiřím Jánem
- ✓ prosinec: „*Kyberšikana a její projevy*“ s Mgr. Čoupkem z Městské policie Brno
- ✓ leden: „*Poruchy příjmu potravy*“ s Bc. Lucií Klimešovou z centra Anabell
- ✓ únor: „*Netolismus, jeho projevy a důsledky*“ s lektorem z centra Replug me
- ✓ březen: „*Toxikomanie, rozvoj a následky*“ s Mgr. Veselým z Občanského sdružení a nadace Podané ruce
- ✓ duben: „*Sexuální výchova a antikoncepce*“ s Mgr. Petrou Nekvapilovou ze Státního zdravotnického ústavu v Brně
- ✓ květen: „*Projevy extremismu, psychologie válečných obětí*“ s Mgr. Kremserovou, lektorkou PDF MU
- ✓ červen: Představení divadla Útulek na téma „*Závislost na čemkoliv*“ v DM Gorkého

8 SPOLUPRÁCE S RODIČI A VZÁJEMNÁ INFORMOVANOST

Problémy spojené s drogami a dalšími formami rizikového chování je třeba řešit ve vzájemné spolupráci. Pro zajištění efektivity programu je důležitá informovanost rodičů a žáků/studentů. Rodiče jsou informováni na první schůzce na začátku školního roku, na webových stránkách, prostřednictvím informační nástěnky. S rodiči problémových žáků probíhá informace na schůzkách komise.

Rodiče mohou využívat konzultační hodiny ŠMP.

9 DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Krajský úřad JMK, Žerotínovo nám. 3/5, Brno

Prevence kriminality: Mgr. Pavla Tichá, e-mail: ticha.pavla@jmk.cz, tel: 541 658 302

Protidrogový koordinátor, prevence sociálně patologických jevů: Mgr. Lenka Možná,
email: mozna.lenka@jmk.cz, tel: 541 658 310

Orgán sociálně právní ochrany dětí – OSPOD

Mgr. Pavlína Bušínová, tel: 542 173 774, e-mail: businova.pavlina@brno.cz

Bezplatné a anonymní poradenství – tel: 800 140 800, e-mail: sip@brno.cz

Diagnostický ústav Brno, středisko výchovné péče a základní škola, Brno, Hlinky 55/140, tel: 778 543 075, e-mail: info@dubrno.cz

Školská zařízení preventivně výchovné péče + Střediska výchovné péče SVP

Psychiatrická léčebna a Detoxikační jednotka

Húskova 2, Brno Černovice, e-mail: sekretariat@plbrno.cz, tel: 548 123 111

Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti

Sládkova 45, Brno tel.: 548 526 802, e-mail: poradna@pppbrno.cz, sladkova@pppbrno.cz
www.poradenskecentrum.cz

Občanské sdružení a nadace Podané ruce

Francouzská 36, Brno, tel: 545 247 535, e-mail: info@podaneruce.cz, www.podaneruce.cz, infolinka – tel: 770 177 337

K-centrum Drug Azyl

Vídeňská 3, Brno, tel. 543 249 343, 775 889 919, e-mail: drugazyl@podaneruce.cz

Fakultní nemocnice Brno-Bohunice

Jihlavská 20, Brno, tel.: 547 191 111, e-mail: pilarova@fnbrno.cz

Zde též non stop Krizové centrum -tel.: 532 232 078

Linka naděje: 547 212 333

Dětská nemocnice, Černopolní 9, Brno, tel.: 532 234 111 - klinická psychologie

Centrum dětských odborných zdravotních služeb, Bílý dům, Žerotínovo nám. 4/6, Brno, tel.: 533 302 111 - psychiatrie, psychologie

Národní linka prevence AIDS – zelená linka

Tel.: 800 144 444

AIDS centrum FN – informační služby

Tel.: 532 232 276

SPONDEA o.p.s.

-ambulantní poradenství v oblasti sociální, individuální a rodinnou terapii

Krizová linka non stop -tel.: 541 235 511, 608 118 088, e-mail: krizovapomoc@spondea.cz

Bílý kruh bezpečí

Slovinská 41, Brno tel.: 541 218 122, e-mail: bkb.brno@seznam.cz - pomoc obětem a svědkům trestných činů

Fond ohrožených dětí

Francouzská 58, Brno tel.: 545 215 105, www.fod.cz

Linka Bezpečí dětí a mládeže tel.: 116 111, e-mail: info@linkabezpeci.cz

Rodičovská linka tel.: 606 021 021

Linka vzkaz domů tel.: 800 111 113

Modrá linka – linka důvěry pro děti a mládež Brno tel.: 608 902 410, 731 197 477,

email: help@modralinka.cz, skype: modralinka

Linka psycho pomoci tel.: 224 214 214, www.psychopomo.cz

Středisko sociální pomoci dětem

Hapalova 4, Brno tel.: 549 272 850

Středisko výchovné péče – Veslařská 246, Brno, tel: 542 518 518

Anabell – pro nemocné bulimií a anorexií

Masarykova 506/37, 602 00 Brno, Mobil: 724 824 619, e-mail: brno@anabell.cz

Veřejný ochránce práv občanů – Ombudsman

Údolní 39, Brno, tel.: 542 542 888, e-mail: podatelna@ochrance.cz

Školský ombudsman

Praha 1, Karmelitská 529/5, PSČ 118 12, e-mail: ombudsman@msmt.cz, tel.:234 811 626

Centrum pro cizince JMK

Brno, Mezírka 1, PSČ 602 00, www.cizincijmk.cz

10 ODKAZY

O drogách – portál primární prevence

www.odrogach.cz/

Prev-Centrum

www.prevcentrum.cz/

Informační portál o ilegálních a legálních drogách

www.drogy-info.cz

DIS – drogový informační server

www.drogy.net/

A.N.O. - Asociace nestátních organizací zabývajících se prevencí a léčbou drogových závislostí

www.asociace.org/

Sekce Prevence sociálně patologických jevů na stránkách MŠMT

www.msmt.cz/vzdelavani/prevence-ptj (v levé spodní části stránky je podrobné menu)

Centrum Adiktologie – www.adiktologie.cz/

Ministerstvo vnitra – Policie ČR/ prevence

Všeobecná, selektivní a indikovaná primární prevence rizikového chování pro děti a rodiče

www.spolek-psychologickych-sluzeb.cz

Poradna webu Minimalizace šikany, www.minimalizacesikany.cz

www.msmt.cz (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy)

www.nuv.cz (Národní ústav pro vzdělávání)

V Brně dne 1. 9. 2023

PhDr. Eva Svobodová, MBA, LL.M.

ředitelka